

אחריות אישית של מנהלים בחברה הרוכשת עסק לעבירות בתחום דיני העבודה בעסק הנרכש/עו"ד דורון אפיק, אדמית אבגי¹

חודשיים לאחר עסקה של רכישת עסק קיבל לפתע מנהל החברה הרוכשת התראה על כך שהוא אחראי אישית להפרות של זכויות העובדים בעסק שנרכש. האם אחראי המנהל לעבירות שבוצעו (או, נכון יותר, החלו להתבצע) בעסק שנרכש, זמן רב לפני הרכישה והוא כלל לא ידע עליהן?

חוק הגנת השכר קובע, כי למעסיק חדש אחריות לחוב מעסיק קודם, בהתייחס לשכר עבודה ולתשלומים לקופות גמל. בתי הדין הרחיבו זכות זו גם לתשלומים אחרים לעובד במסגרת זכויותיו. יחד עם זאת, המחוקק קבע סייג, לפיו פטור המעסיק החדש מחובות המעסיק הקודם במידה ופרסם הודעה במקום העבודה או בעיתונות ולא הועלו דרישות על ידי העובדים בתוך שלושה חודשים מהפרסום.

בסיטואציה של חילופי מעסיקים במקום עבודה, כאשר אין באפשרות העובדים להמשיך לעבוד במסגרת המשפטית הקיימת של החברה או השותפות, הדין מאפשר לעובדים להתפטר ולהיות זכאים למלוא הזכויות כאילו פיטרו אותם. בתי הדין לעבודה הרחיבו זכות חוקית זו גם למקרה בו העסק לא החליף בעלים אלא שחילופי הבעלים היו בחברה שהיא הבעלים של העסק, ואפילו כאשר חילופי הבעלים היו בחברת האם של אותה חברה.

חוק פיצויי פיטורים קובע כי החובה לתשלום פיצויי פיטורים חלה על המעסיק שפיטר את העובד, כאשר הזכות לפיצויי פיטורים משתרעת על כל תקופת עבודתו של העובד במקום עבודה אחד או בתקופת עבודתו תחת אותו מעסיק. כך למשל, נקבע כי במקרה בו עובד עבד ברציפות בשני סניפים שונים של רשת מסעדות, זכאי העובד לפיצויי פיטורים כמי שעבד במקום עבודה אחד, על אף שמבחינה פורמלית כל אחד מסניפי הרשת הופעלו על ידי חברה נפרדת. בסיטואציה אחרת, שותפים במשרד עורכי-דין החליטו לפרק שותפות רשומה, כך שאחד ממשיך לנהל את המשרד הקיים ואילו השני מקים משרד חדש, ללא קשר עסקי בין המשרדים. עורך-דין שעבד במשרדי השותפות ועבר למשרד החדש, מיוזמתו ומרצונו החופשי, ופטר לאחר שנתיים במשרד החדש, תבע פיצויי פיטורים בגין תקופת עבודתו במשרדי השותפות בנוסף לתקופת עבודתו במשרד החדש. בית הדין לעבודה קיבל את עמדת עורך-הדין, תוך שהוא נסמך, בין היתר, על העובדה כי השותפים לא שינו את רישום השותפות.

חשוב לציין, כי במסגרת החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה תשע"ב-2011, אשר נכנס לתוקפו ביום 19.6.2012, נקבעה אחריות אישית מורחבת של דירקטורים ונושאי משרה במקרה מסוימים של הפרת זכויות עובדים. אחריות זו עלולה ליצור מצב בו עסק עם עובדים נרכש וזמן קצר לאחר הרכישה מוצאים עצמם נושאי המשרה והמנהלים של הרוכש במצב בו הם אישית חייבים בגין עברות של המוכר.

יצוין, כי אחריות אישית של דירקטורים ונושאי משרה תחול גם במקרה של הפרות אחרות של החוק בעסק שנרכש, גם אם לא ידעו בפועל על העבירות. כך, למשל, בעבירות של תכנון ובניה (למשל, רכישת עסק המצוי בבניין החורג מרשיון הבניה), הגבלים עסקיים (למשל, עבירות של פגיעה בתחרות) ועוד. מסיבה זו, מסגרת הליכי מיזוג ורכישה מקובל לבצע הליך של בדיקת נאותות (Due Diligence) במסגרתו נבדק מצב העסק הנרכש ומלוא החשיפות העלולות להיגרם כתוצאה מהליך המיזוג או הרכישה. במסגרת זו חשוב לבדוק על ידי עורך דין המתמחה במיזוגים ורכישות גם את הפן של יחסי העבודה.

¹ עו"ד דורון אפיק הינו שותף בכיר במשרד אפיק תורג'מן (www.at-law.co.il), הינו חבר בלשכות עורכי הדין של ישראל וניו-יורק ומתמחה בליווי חברות, עסקאות בינלאומיות ופיננסיות, לרבות עסקאות מיזוג ורכישה, ומימון ואף מרצה בתחום במסגרת התואר האקדמי במשפטים. כמו כן מרצה עו"ד אפיק גם בתחום החברות הממשלתיות והתאגידים העירוניים. עו"ד אפיק הינו גם בוגר הכשרה של האיחוד האירופי ביישוב סכסוכים בינלאומיים מחוץ לכותלי בית המשפט (גישור ובוררות). אדמית אבגי הינה מתמחה במשרד אפיק תורג'מן ומתמקדת בתחום הליטיגציה האזרחית. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המומחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.